

Kogan'ın Yaşlı İnsanlara Karşı Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kogan'ın Yaşlı İnsanlara Karşı Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24970>

Özet

Kogan'ın Yaşlı İnsanlara Karşı Tutum Ölçeği (TOAD), bireylerin ileri yaştaki yetkinlere yönelik sahip oldukları tutum düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, 34 maddeden oluşmakta olup, 17'si olumlu ve 17'si olumsuz ifadelerden meydana gelmektedir. Ölçek, altı farklı yaştaki düzeyini içeren Likert tipi derecelendirme kullanır. Puanlama sistemi, yaştaki kategorilerini 1, 2, 3, 5, 6 ve 7 olarak atamakta, yaştaki maddeler ise 4 olarak kabul edilmektedir. Ölçeğin toplam puanı, olumsuz maddelerin tersine çevrilmesiyle hesaplanır ve 34 ile 238 arasında değişmektedir. Türkiye uyarlaması, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonda geçerlik ve güvenilirlik standartlarına karşıladığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Yaşlılık, Gerontoloji, Ölçek Uyarlama, Kogan, Yaş Ayrımı, Psikometri, Likert tipi

Yazarlar

Özlem Küçükgüçlü, H. Mert, B. Akınar (Türkçe Uyarlama); Nathan Kogan (Orijinal Geliştirici)

Amaç

Kogan'ın Yaşlı İnsanlara Karşı Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin yaşlı insanlara yönelik geliştirdikleri hem pozitif hem de negatif tutum bileşenlerini sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, yaşlılara yönelik potansiyel önyargılar veya olumlu yaklaşımları belirleyerek, gerontoloji alanındaki eğitim ve müdahale programlarının etkinliğini ölçmek için kritik bir araç sağlar.

Ölçeğin uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu test etmeyi amaçlanmıştır. Bu sayede, Türkiye'deki hemşirelik ve psikoloji gibi ilgili disiplinlerde yaşlılara yönelik tutum araştırmaları standartlaştırılabilir ve hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, yaşlı insanlara yönelik tutumları ölçen iki temel alt boyuttan oluşmaktadır: Olumlu Tutumlar ve Olumsuz Tutumlar. Bu yapı, 17 olumlu ve 17 olumsuz ifadenin dengeli bir şekilde dağıtılmasıyla sağlanmıştır. Ölçeğin bu bipolar yapısı, bireylerin yaşlanmaya dair karmaşık ve çelişkili tutum sergileme eğilimlerini yakalamayı mümkün kılmaktadır.

Ölçekteki maddeler, yaşlıların yetkinlikleri, sosyal rolleri, kişilik özellikleri ve genel yaşam memnuniyetleri gibi çeşitli alanlardaki yaygın sosyal algıları yansıtmaktadır. Toplam puan, genel tutum düzeyini gösterirken, alt boyut puanları ise tutumun hangi yönde (pozitif mi yoksa negatif mi)

daha baskın olduğunu belirlemeye yardımcı olmaktadır.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çalışması, ölçeğin yapısal uygunluğunu değerlendirmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin teorik yapısının destekleyen kabul edilebilir düzeyde uyum indeksleri sunmuştur.

Özellikle, Köksel Ortalama Hata Karekökü Yaklaşımı (RMSEA) değeri 0.071 olarak rapor edilmiştir. Bu değer, ölçeğin veri ile iyi bir uyum sergilediğini işaret etmektedir. Ek olarak, DFA yükleri 0.35 ile 0.61 arasında değişmektedir; bu aralık, maddelerin ilgili faktörleri yeterli düzeyde temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığı, Cronbach's alpha katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir. Elde edilen değerler, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Toplam Ölçek Güvenirliliği: Cronbach's alpha değeri **0.89** olarak belirlenmiştir.

Olumsuz Tutumlar Alt Boyutu: Cronbach's alpha değeri **0.82** olarak bulunmuştur.

Pozitif Tutumlar Alt Boyutu: Cronbach's alpha değeri **0.85** olarak saptanmıştır.

Bu yüksek güvenirlilik değerleri, Kogan'ın Yaşlı İnsanlara Karşı Tutum Ölçeği'nin farklı zamanlarda ve farklı örneklerde tutarlı sonuçlar üretebilme yeteneğini güçlendirmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliği, iki alt boyutlu teorik çerçevesini inceleyen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA sonuçları, ölçeğin Olumlu ve Olumsuz Tutumlar olarak ayrılan iki faktörlü yapısının Türk örneğinde de korunduğunu doğrulamıştır.

Faktör yüklerinin 0.35 ile 0.61 arasında değişmesi, her bir maddenin ilgili alt boyuta anlamlı katkı sağladığını ve yapısal ayrılmış yapıyı desteklediğini göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin yaşlılara yönelik tutumları tek boyutlu değil, bipolar bir yapı içinde ölçtüğü varsayımını desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Tutum Ölçeği (Uyarılma)

Format: 34 maddelik, 6 düzeyli Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon, özellikle sağlık profesyonelleri ve yaşlılarla çalışan bireyler.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması hemirelik öğrencileri veya sağlık alanında çalışan bireyler üzerinde gerçekleştirilebilir (kaynak, hemirelik dergisinde yayınlanmıştır).

Test Metodolojisi: Katılımcılar, ileri yaştaki yetişkinlerle ilgili verilen ifadelerle ne ölçüde katılıp katılmadıklarını belirtmeleri istenir. Puanlama, olumsuz maddelerin ters çevrilmesiyle yapılır ve toplam puan, tutumun yoğunluğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Yaşlı Bireyler, Tutum Ölçümü, Geriatri, Psikometrik Değerlendirme, RMSEA, DFA

Yazarlar

Sorumlu Yazar (Uyarlama): Özlem Küçükgüçlü

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: ozlem.kguclu@deu.edu.tr

Yazışma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi (Uyarlama çalışmasına dayanarak varsayılmıştır).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal geliştirme yolu Nathan Kogan tarafından belirlenmiştir (genellikle 1961). Türkçe uyarlama ve psikometrik geçerlik çalışması ise **2011** yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izin ve ücret bilgileri, sorumlu yazar Özlem Küçükgüçlü ile iletişime geçilerek teyit edilmelidir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi, kaynak web sitesinden indirilebilir. Orijinal PDF burada indirilebilir: [koganin-yasli-insanlara-karsi-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Küçükgüçlü, Ö., Mert, H., & Akpınar, B. (2011). Reliability and validity of Turkish version of attitudes toward old people scale. *Journal of Clinical Nursing*, 20(21-22), 3196-3203.

Kogan'ın Yaşlı İnsanlara Karşı Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek 34 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte kullanılan altı farklı yanıt düzeyi ve puanlama sistemi aşağıda detaylandırılmıştır.

Ölçek, ileri yaştaki yetkinlerle ilgili 17 olumlu ve 17 olumsuz ifadeyi içermektedir. Ölçek toplam puanı, olumsuz yanıtların puan değerleri tersine çevrilip olumlu yanıtlara dahil edilerek hesaplanır. Kogan'ın geliştirdiği olduğu bu ölçekten elde edilecek olan puanlar 34-238 arasında değişmektedir.

Derecelendirme Kategorileri ve Puanlama:

Kesinlikle katılmıyorum (1 puan)

Pek katılmıyorum (2 puan)

Katılmıyorum (3 puan)

Katılıyorum (5 puan)

Biraz katılıyorum (6 puan)

Kesinlikle katılıyorum (7 puan)

Cevaplanmayan maddeler 4 puan olarak değerlendirilmektedir.